

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Arguitur deinde quòd militaris eum manus per provincias sequeretur,
& quòd ignotos invitits populis Episcopos daret. Fatale fuit illud ævo
Leonis in Vicariis apostolicæ sedis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

seculari administratione perfunctum capitali aliquos condemnasse sententia. Manifestum erat Chelidonium non posse esse Episcopum, si ista vera erant. Itaque Hilarius coacta promunere suo synodo, cum accusatio testimoniis confirmata fuisset, Chelidonium monuit ut sententiam in se ipse diceret, neve expectare vellet episcopale iudicium; nolentem vero obsequi canonum dispositioni dejecit à fede episcopali, ut docent sanctus Leo & vetus codex M. S. monasterij Iurenensis à Chiffletio laudatus. Chelidonium vero, qui fortassis sciebat suspectam Leoni esse effusam illam Hilarij potentiam, Romam se contulit, ibique se injusto iudicio dejectum esse conquestus est apud Summum Pontificem.

V. Sciens ista Hilarius, Chelidonium secutus est, non ambitioso comitatu septus, nullis impedimentis, non rheda non equo vectus; sed ingressus iter pedibus, in equum omnino non ascendit; ut vel hinc colligi posset nihil intra Gallias ab eo præsumptum esse amore gloriae, sed studio tantum tuendae dignitatis Ecclesiae Arelatenensis. Romae positus, primum Apostolorum ac Martyrum memorias invisit, deinde Leonem, cum reverentia impendens obsequium, & cum humilitate deposcens ut Ecclesiarum statum more solito ordinaret, adstruens aliquos apud Gallias publicam merito excepisse sententiam & in Vrbe sacris altaribus increpasse. Venisse se, non tanquam accusatorem, nec ut causam diceret, sed ut iudicium sub praesentia sua factum familiari apud Leonem suggestionem sive sermone doceret legitimum fuisse, ne qua fraus ei subriperet. *se ad officia non ad causam venisse; protestandi ordine, non accusandi, quae sunt acta suggerere.* Addidit verba quae haud dubie Leoni visa sunt plena contumaciae, nimirum non toleraturum se ut sententia adversus Chelidonium lata retractaretur. Nam his verbis aperte ostendere videbatur non passurum se causas concordibus Episcoporum suffragiis definitas in provinciis Gallicanis rursus iudicari apud apostolicam sedem, & si Chelidonium absolveretur à Synodo Romana post dejectionem suam, non tamen habiturum se illum pro Episcopo, neque communionem ei suam impertiturum. Vnde illa Leonis querela, Hilarium Ecclesiarum statum & concordiam Sacerdotum novis praesumptionibus turbavisse, & sic Gallicanos Episcopos suae cupiisse subdere potestati ut se beato Petro Apostolo non pateretur esse subiectum, cuius reverentiam verbis arrogantioribus minuerat. Nam haec sunt ipsa Leonis verba, digna profecto quae referantur, cum ex his colligi possit quantus fuerit in hac causa Leonis dolor. *Sed hunc tramitem semper inter ma-*

iores nostros & bene tentum & salubriter constitutum Hilarius Ecclesiarum statum & concordiam Sacerdotum novis praesumptionibus turbavisse excessit, ita suae vos cupiens subdere potestati ut se beato Apostolo Petro non patiatum esse subiectum, ordinationes sibi omnium per Gallias Ecclesiarum vindicans, & debitam Metropolitanis sacerdotibus in suum jus transferens dignitatem, ipsius quoque beatissimi Petri reverentiam verbis arrogantioribus minuendo.

VI. Congregata synodo ob eam causam, ad eamque vocatus Hilarius, adfuit quidem, sed ea mente, quemadmodum colligitur ex epistola Leonis, ut non fineret iudicium suum retractari, multa haud dubie prolocutus de suprema auctoritate Conciliorum provincialium, quae retractari nullo modo possent si nihil dubietatis aut controversiae emerisset inter Episcopos iudices, adeoque Chelidonij causam, quae concordiae Gallicanorum Episcoporum decreto iudicata fuerat, in Romana synodo retractari non posse. Hic est enim, ut ego arbitror, sensus verborum Leonis, dum ait Hilarium, cum nihil rationabile haberet quod in Concilio Sacerdotum responderet posset, in ea verba erupisse quae nullus laicorum dicere, nullus Sacerdotum posset audire. Hic est tumor mentis quem Pontifex Hilario objicit. Absolutus itaque est in Romana synodo Chelidonium, non tamen ab Hilario susceptus, qui ejus communioni conjungi nullatenus adquevit, ut docet ejus vitae auctor.

VII. In eodem Concilio Romano nova adversus Hilarium proposita querela est, quod Projecto videlicet Episcopo infirmo & nescienti alium superposuisset Episcopum, invitatis civibus, idque in aliena provincia. Acceperat Leo literas à Projecto, quibus dolorem suum testabatur, itemque epistolam civium, ipsius Projecti & numerosa singulorum subscriptione firmatam, invidiosissimis contra Hilarium querimoniis plenam, quod *Projecto Episcopo suo egrotare liberum non fuisset, ejusque sacerdotium in aliam praeter suam notitiam esse translatum, & tanquam in vacuum possessionem ab Hilario pervasore heredem viventis inductum.*

VIII. Tertia adversus Hilarium proposita querela est, quod videlicet militaris eum manus per provincias sequeretur, illum vero armati praesidij praesumptione suffultum invadere per tumultum Ecclesias quae propriis amiserint Sacerdotes, ac sic officij publici ministerio ignotos invitatis populis Episcopos dari. Testatur istud Leo in eadem epistola, & legitur etiam in Novella constitutione Valentiniani III. lata pro confirmando isto Leonis adversus Hilarium iudicio. Sic enim loquitur

loquitur Valentinianus: *Hilarius enim, qui Episcopus Arelatensis vocatur, Ecclesie Romanae urbis inconsulto Pontifice indebitas sibi ordinationes Episcoporum sola temeritate usurpans invasit. Nam alios incompetenter removit, indecenter alios invidit & repugnantibus civibus ordinavit. Qui quidem quoniam non facile ab his qui non elegerant recipiebantur, manum sibi contraherebat armatam, & claustra murorum in hostilem morem vel obsidione cingebat, vel aggressionem referabat, & ad sedem quietis pacem predicaturus per bella ducebat.* Fatale fuit illud aeo Leonis in Vicariis apostolicae sedis, ut publicorum officiorum ministerio uterentur ad asserendam auctoritatem suam. Nam supra vidimus eadem tempestate qua haec Hilario objiciebantur, Anastasium Thessalonicensem sibi exhiberi per publicam potestatem fecisse Atticum veteris Epiri Metropolitanum, eò quòd Thessalonicam fecundum morem non accessisset in initiis suae ordinationis. Quanquam puto Leonem, qui exacerbato adversus Hilarium animo erat, magnificis ista verbis elocutum esse, ut invidiam ei pararet apud Episcopos Gallicanos, rarus ea ratione imminutum iri nimiam istius potentiam, quae Romano nomini insultabat. Durum enim Leoni erat ista tentari ab homine qui auctoritatis suae initia Romanae sedis deberet, quae causarum cognitionem intra Gallias commiserat Episcopo Arelatensis Ecclesiae. unde illi initium magnitudinis & invadendi in auctoritatem exarchicam argumentum in speciem probabile. Nam ista omnia usurpata ab Hilario esse censet illustrissimus Archiepiscopus in consequentiam vicariae potestatis quam Zoimus delegaverat Arelatensibus Episcopis, vi cujus illis auctoritas quaedam cogendarum in Galliis synodorum competere videbatur.

IX. Gallicanarum Ecclesiarum administrationem revocare in ordinem cupiens Summus Pontifex, simul castigaturus Hilarium, decrevit uti suis unusquisque limitibus ac terminis contentus esset, & ne quis privilegium sibi debitum transferre in alium praesumeret. Quod decretum est adversus Metropolitanos, qui non invitati consenserant iura ordinationum per provincias Gallicanas in Episcopum Arelatensem esse translata. Quapropter ne deinceps Metropolitanus hunc honorem Hilario haberent, gravem refractarius poenam intentat his verbis: *Quod si quis negligens apostolicas sanctiones, plus gratiae tribuens personali, sui honoris desertor esse voluerit, privilegium suum in alium transferre se posse credens, non is cui cesserit, sed is qui intra provinciam antiquitate episcopali ceteros praevenerit, sacerdotes ordinandi sibi vindicet potestatem.* Haec ita prudentissime sanciebat Leo, ut

Tom. II.

metum incurreret ei qui Metropolitanum Arelatensem agere consentiret ordinationes in sua provincia, cum decerneret ut is inhonoratus & inglorius esset inter suos comprovinciales, & se ipso factus videretur inferior, cum videret consecrationum jus sibi debitum ad Episcopum minoris civitatis esse translatum. Nihil enim facilius aut potentius cohibet homines quam metus ignominiae aut dedecoris.

X. Attamen non putavit satis hoc remedio provisum adversus potentiam Hilarii. Nam postquam eum redarguerat quòd in aliena provincia ordinationes celebrare praesumeret, id usurpans quod nullus decessorum ejus ante Patroclum habuit, cum & ipsum quod Patroclus a sede apostolica temporaliter videbatur esse concessum, postmodum sit sententia meliore sublatum, transit ad summam rerum, ad celebrationem nimirum Conciliorum generalium Galliae, quorum congregandorum potestatem adimit Hilario, illum praeterea privans auctoritate metropolitana in provincia Viennensi, tantum illi servato civitatis suae sacerdotio. Haec sunt verba legis: *Suis unaquaque provincia sit contenta Conciliis, nec ultra Hilarius audeat conventus indicere synodales, & sacerdotum Domini iudicia se interfecendo turbare: qui non tantum noverit se ab alieno jure depulsum, sed etiam Viennensis provinciae, quam male usurpaverat, potestate privatum.*

XI. Quia verò videbat fueros magnis Conciliis Gallicanos Episcopos, facile conventuros ad evocationem Hilarii, si nulla alia auctoritas esset intra Gallias quae synodos hujuscemodi congregare possent, partem hanc potestatis Hilarii transfert in Leontium Episcopum Foro-Juliensem, qui vetustate ordinationis reliquis partium illarum Episcopis anteibat. Ista tamen minimè sui securus constituit, metuens ne Episcopi illi nolent excutere imperium Hilarii, ut Leontij iussa spectarent. Itaque ei potestatem faciens congregandi Concilia ex diversis provinciis, primò non hoc illi tribuit ut istiusmodi Concilia congregare possit pro suae voluntatis arbitrio, sed cum Episcopi ita putaverint esse faciendum. Deinde non jubet pro imperio uti Concilia celebrari non possint praeter consensum Leontij, sed Episcopos orat uti hunc ei honorem habere velint. Unde colligi potest indignasse Leonem consensu Episcoporum ut rarus esset honor quem ipse tribuebat Leontio. Et quoniam, inquit, honoranda est semper antiquitas, fratrem & coepiscopum nostrum Leontium probabilem sacerdotem hac, si vobis placet, dignitate volumus decorari, ut praeter ejus consensum alterius pro-

N